



Norsk studentorganisasjon

Møllergata 39 / 0179 Oslo

Tlf: 22 04 49 70

E-post: [nso@student.no](mailto:nso@student.no)

[www.student.no](http://www.student.no)

# Internasjonal plattform

*Vedtatt på landsmøte 30.03 2025*

## 1. Innledning

Skal vi løse de største samfunnsutfordringene, så er vi avhengig av å utvikle kompetanse og samarbeid på tvers av nasjoner. Dette krever at myndighetene tilrettelegger for student- og ansattmobilitet, og at den norske utdannings- og forskningssektoren er internasjonalt rettet. Utdanningsallianser og samarbeid må sikre en rettferdig kunnskapsdeling, slik at kunnskap legges til grunn for samfunnsutvikling både globalt og i de enkelte nasjoner. Internasjonal kunnskapsutvikling danner også grunnlaget for bedret kulturell forståelse, bedre kvalitet i utdanningen og økt kunnskapsutbytte og kulturelt mangfold.

Kunnskap er makt, og utdannings- og forskningsinstitusjoner påvirker internasjonale konflikter. Studenter har gjennom historien stått fremst i kamper mot undertrykkelse og for styrking av akademisk frihet og retten til utdanning. NSO vil fortsette å stå sammen med våre medstudenter globalt i kampen for lik rett, mulighet og tilgang til utdanning og en bedre studiehverdag.

## 2. Grunnleggende prinsipper

Lik rett, mulighet og tilgang til utdanning, et bærekraftig akademia og akademisk frihet er blant de overordnede prinsippene som styrer NSOs politikk. I dette kapitlet omtales disse prinsippene i en internasjonal politisk kontekst.

### 2.1 Lik rett, mulighet og tilgang til utdanning

Høyere utdanning skal være åpen og tilgjengelig for alle, uavhengig av kultur og familiebakgrunn. Samtidig skal norsk akademia være internasjonalt rettet, og tilrettelagt for at studenter fra utlandet skal kunne ta deler av, eller hele, sin utdanning i Norge. Dette krever at akademia er parallellspråklig og tilbyr et mangfold av studietilbud, både for å ivareta studenter som utelukkende har studert på norsk og internasjonale studenter som ikke kjenner språket eller norsk kultur.

Høyere utdanning gir kompetanse som er avgjørende for at vi skal løse både nasjonale og globale samfunnsutfordringer. Det er essensielt at høyere utdanning er tilgjengelig for alle, også uavhengig av kjønn. Det er særlig vanskelig for kvinner i utviklingsland å få tilgang til høyere utdanning. Norge skal være en tydelig stemme for lik rett til utdanning, og bidra aktivt for å sikre likestilling i academia. Alle studenter, uavhengig av hvilket land man studerer i, skal ha tilgang til gratis høyere utdanning.

## **2.2 Akademisk frihet**

Globalt ser vi en bekymrende utvikling der studenter og akademikere som engasjerer seg for demokrati og menneskerettigheter blir forsøkt tiett av autoritære regimer. Også i demokratiske land legges det press på universitetsautonomi og ytringsfriheten til studenter og akademikere. Denne utviklingen må snus, og akademisk frihet og ytringsfrihet må styrkes internasjonalt. Akademisk frihet er en grunnleggende rettighet beskyttet av internasjonal lovgivning og norske myndigheter og norske utdanningsinstitusjoner må jobbe aktivt for at denne rettigheten forsvares. Dersom forskere i andre land ikke får mulighet til å forske eller publisere i sitt eget land, skal Norge bistå som et talerør, og som en trygg grunn.

## **2.3 Bærekraft i et internasjonalt perspektiv**

Globale utfordringer krever globale løsninger. Internasjonalt samarbeid er en forutsetning for å nå FNs bærekraftsmål og skape bærekraftige samfunn, og norsk academia spiller en viktig rolle i å utvikle ny kunnskap, teknologi og bærekraftige løsninger. Som et lite, men ressurssterkt land, må Norge være tett påkoblet internasjonale samarbeid for å stoppe klimaendringene, utrydde fattigdom, og kjempe for fred og demokrati i tråd med FNs bærekraftsmål.

Utdanning er nøkkelen til utvikling frem mot bærekraftige samfunn. Myndighetene må derfor prioritere utdanningsbistand slik at flere barn og unge får fullført grunnleggende utdanning, samt arbeide for å beskytte barn og unges muligheter for å ta utdanning i konfliktområder.

Et internasjonalt academia må ta på alvor sitt formidlingsansvar om konsekvensene av kjemiske, biologiske, radiologiske og kjernefysiske våpen.

Som en del av internasjonaliseringsarbeidet må utdanningsinstitusjonene tilrettelegge for mobilitet blant studenter og ansatte. Reisevirksomhet har en skadende effekt på miljøet, men verdien av å forstå globale forhold og andre kulturer gjør at mobilitet likevel bør prioriteres. Derfor er det viktig at man tilgjengeliggjør bærekraftige fremkomstmidler, og unngår unødvendige reiser i academia.

### 3. Fra Norge til utlandet

Utenlandsopphold er en verdifull erfaring for den enkelte student og beriker norsk academia som en helhet. Både myndighetene og utdanningsinstitusjonene må bryte ned hindre som eksisterer for at studenter skal kunne ta utenlandsopphold. Dette innebærer å legge til rette for utenlandsopphold i studieplaner, å gjøre oppholdet forutsigbart, og tilby støtteordninger som gjør det økonomisk mulig for studenter å ta utdanning i utlandet.

Digital undervisning med forelesere og studenter fra andre land er en verdifull erfaring, spesielt i emner som er internasjonalt rettet. NSO mener derimot at digitale emner ikke kan erstatte eller regnes som utveksling, og at utveksling som begrep skal brukes om utenlandsopphold hvor studenten reiser ut av landet.

#### 3.1 Utenlandsopphold

Det må være både et nasjonalt og europeisk mål at halvparten av alle studenter har hatt et utenlandsopphold som en del av deres utdanning, enten som en hel grad, utveksling, praksisopphold, eller som praktikant / internship.

Utenlandsopphold må være et reelt alternativ for alle studenter. Det må tilrettelegges for at også studenter med særskilte behov har mulighet til å ta et utenlandsopphold i løpet av studieløpet. Fagmiljøene må strukturere studieløp slik at det er mulig å ha et utenlandsopphold. Der fagmiljøene anser det som et relevant verktøy for å øke utvekslingsgraden, skal aktiv avmelding brukes. Dette innebærer at studenter må melde seg av utveksling. Utenlandsopphold skal som hovedregel være mulig, men i tilfeller der utenlandsopphold ikke er aktuelt, skal fagmiljøene legge til rette for digitale alternativer. Alle studenter skal ha mulighet til å få internasjonale perspektiver inn i undervisningen.



Norsk studentorganisasjon

Møllergata 39 / 0179 Oslo

Tlf: 22 04 49 70

E-post: [nso@student.no](mailto:nso@student.no)

[www.student.no](http://www.student.no)

Utdanningsinstitusjoner skal tilrettelegge for internasjonalisering i fagmiljøene ved å sikre at det blir lettere å velge språkemner i studieplanen for alle fag, både som forberedelse på utvekslingsopphold og fremtidig mastergrad med andre undervisningsspråk enn skandinaviske og engelsk. Bachelorstudenter i språkfag bør tilbys fleksible studieplaner som legger opp til å utnytte den internasjonale områdekompetansen språkstudentene tilegner seg, ved å også kvalifisere til en mastergrad i et valgt fag, for eksempel statsvitenskap eller historie.

Internship eller praktikantopphold i utlandet kan være en verdifull og arbeidslivsrelevant erfaring. Samtidig kan slike opphold lede til at studenter utnyttes som ubetalt arbeidskraft. Studenter som tar et praktikantopphold eller et internship skal derfor få oppholdet innpasset som en studiepoenggivende del av utdanningen, med mulighet for å få studiestøtte under oppholdet. Der dette ikke er mulig, så skal studenten lønnes på lik linje som andre ansatte. Det er opp til utdanningsinstitusjonen å veilede studenten i arbeidsvilkår rundt internships eller praktikantopphold.

I en tid hvor studentmassen blir stadig mer mangfoldig og behovene mer varierte, er det avgjørende å tilrettelegge for fleksible utvekslingsmuligheter. Tradisjonelle utvekslingsprogrammer passer ikke for alle studenter, spesielt de som har familieforpliktelser, økonomiske begrensninger eller andre personlige forhold som gjør lange opphold utfordrende. Av den grunn burde man også tilby kortere utvekslingsprogrammer. Dette kan blant annet være gjennom Blended Intensive Programs (BIP), som kombinerer fysiske opphold med digitale samarbeidsformer, eller muligheten til å ta enkeltemner over en kortere periode i utlandet. Korte opphold kan gi verdifull innsikt i internasjonale samarbeidsformer, tverrkulturell forståelse og nettverksbygging. Ved å kombinere fysisk og digital deltakelse kan studentene også utvikle ferdigheter innen digital samhandling, som er stadig viktigere i en globalisert arbeidsverden.

Internasjonal nettbasert undervisning kan tilrettelegge for faglig dialog på tvers av kulturer. Slike tilbud kan sikre at alle studenter, uavhengig av økonomiske, geografiske eller personlige barrierer, får tilgang til de berikende erfaringene som følger med internasjonalt samarbeid og læring. Myndighetene og utdanningsinstitusjonene må derfor arbeide for å inkludere internasjonale nettbaserte undervisningsmuligheter i studieplaner.

### 3.2 Forhåndsgodkjenning

Flere studenter opplever usikkerhet rundt hvor vidt emner som gjennomføres i utlandet vil godkjennes i Norge. For å motvirke dette må utdanningsinstitusjonene i større grad tilby forhåndsgodkjente, kvalitetssikrede emnepakker for studentmobilitet. Slike pakker skal sikre faglig sammenheng mellom utdanningsoppholdet og studieprogrammet i Norge. Videre må de aktuelle godkjenningsmyndighetene følge Lisboa-konvensjonens ordlyd om at utdanning som tas i utlandet skal godkjennes med mindre det kan bevises at det er betydelige forskjeller mellom studiene.

Helsedirektoratet og Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse må samarbeide om å utvikle ordninger for forhåndsgodkjenning av helsefaglige studier i utlandet. Endringer i regelverket rundt utdanninger til beskyttede profesjoner, skal ikke gjelde for studenter som har startet en utdanning, og som dermed risikerer å ikke få godkjent en utdanning som ville blitt godkjent ved oppstart av studiet.

Studenter som ønsker å ta et emne digitalt ved en internasjonal institusjon, bør kunne få dette forhåndsgodkjent av sin utdanningsinstitusjon som et emne i graden på lik linje som emner tatt i ved norske institusjoner dersom det er relevant for studiet.

### 3.3 Risiko og beredskap

Norske myndigheter og utdanningsinstitusjoner må ha en tydelig ansvarsfordeling og definerte planer for hvordan studentenes sikkerhet skal ivaretas dersom det oppstår en kritesituasjon under et utenlandsopphold, inkludert globale pandemier. Institusjonenes beredskapsplaner for håndtering av kriser i utlandet skal være enkelt tilgjengelige for studenter. Det skal være en gratis statlig forsikringsordning for studenter som er på utenlandsopphold.

Utdanningsinstitusjoner, Utenriksdepartementet og samskipnaden for norske utenlandsstudenter må drive aktivt formidlingsarbeid som gjør det enkelt for studenter å få oversikt over risikoer ved å reise til og studere i det enkelte land. Alle utdanningsinstitusjoner skal ha et internasjonalt kontor som skal ivareta og følge opp studenter som har et utenlandsopphold.

Hvis studenters sikkerhet blir truet på grunn av pågående hendelser i landet de er i, så må institusjonene prioritere tett oppfølging av situasjonen og studenten. Hvis utenlandsoppholdet må avbrytes av sikkerhetshensyn eller andre uforutsette hendelser, og studenten mister progresjon i studiet, må institusjonen og fagmiljøet tilrettelegge for at studenten har mulighet til å fortsette sine studier i Norge.

### **3.4 Økonomiske støtteordninger**

Personlig økonomi er en viktig grunn til at flere avstår fra utenlandsopphold. Lånekassen må tilby stipend og støtteordninger som gjør utenlandsopphold økonomisk mulig for alle studenter.

Reisestøtten må økes, stipendandelen til skolepengestøtte for studier i utlandet må økes til 70%, og taket for beregning av stipendandelen til skolepengestøtte må fjernes. Det må også etableres stipend- eller støtteordninger for utgifter tilknyttet visum og helserelevante tiltak som kreves for innreise. Lengde på eller tidsrom for utenlandsoppholdet skal ikke avgjøre hvorvidt studenten har rett på stipend- eller støtteordninger fra Lånekassen.

NSO er positive til at internasjonale aktører kan tilby stipend for å stimulere til studentmobilitet i enkelte land og områder, som EUs Erasmus+ stipend. Norske stipendordninger for studentmobilitet skal i størst mulig grad være tilgjengelige for alle studenter.

Finansieringssystemet for universitets- og høyskolesektoren skal stimulere til økt studentmobilitet.

## **4. Fra utlandet til Norge**

Det norske samfunnet tjener på at studenter og ansatte fra utlandet velger å studere og jobbe ved norske institusjoner. Internasjonale perspektiver beriker undervisningen, og flere fagfelt er avhengig av arbeidskraft fra utlandet for å fylle kompetansebehovene. Myndighetene og institusjonene må legge til rette for at studenter og ansatte fra andre land kan velge Norge som deres studie- og arbeidssted, og at norske utdanningsinstitusjoner er konkurransedyktige og attraktive. Fagmiljøene må være påkoblet internasjonale prosesser, og undervisningen må bevare et mangfold av perspektiver som er fundert i både lokale og globale kontekster.

## 4.1 Studieavgift

Innføringen av studieavgift for studenter utenfor EU / EØS bryter med gratisprinsippet, og har ledet til et drastisk fall i antall internasjonale studenter ved norske utdanningsinstitusjoner.

Studieavgiften må fjernes.

Så lenge studieavgiften for studenter utenfor EU / EØS gjelder, så må det tas grep for å begrense de negative konsekvensene av avgiften. Utdanningsinstitusjonene må selv kunne definere studieavgiftsnivået for internasjonale studenter, slik at studenten ikke nødvendigvis må dekke alle utgifter tilknyttet studiet. Videre må myndighetene finansiere stipender som kan dekke studieavgift for utvalgte grupper. Ved prioriteringer bør stipender rettes mot studenter som ikke har mulighet til å ta eller fullføre utdanningen der de er, men det er også behov for stipendordninger som kan rekruttere internasjonale studenter til fagområder hvor norsk kompetansebehov er spesielt presset.

## 4.2 Oppholdstillatelse og bosted

For at internasjonale studenter skal få mulighet til å komme til Norge og etablere seg før studiestart, så må søknadsprosessene knyttet til oppholdstillatelse og visum være effektive og transparente.

*I tildelingen av studentboliger skal både nasjonale og internasjonale studenters behov ivaretas, og særlig sårbare grupper skal prioriteres. Utdanningsinstitusjonene skal i samarbeid med studentsamskipnadene sikre at internasjonale studenter får god og tidlig informasjon om boligalternativer, og arbeide for tilstrekkelig kapasitet og rettferdig fordeling.* Videre må studenter fra land utenfor EU / EØS ha mulighet til å oppgi midlertidig bosted i Norge under søknad om oppholdstillatelse, slik at de kan ha tid til å finne bosted på det private leiemarkedet ved behov.

Studenter skal ikke trenge å betale søknadsgebyr for å få oppholdstillatelse i Norge, og skal ha samme mulighet for arbeid ved siden av studiene som norske studenter. År med oppholdstillatelse som student, stipendiat og/eller postdoktor skal være tellende i søknad for permanent oppholdstillatelse.



### 4.3 Språk

For å rekruttere studenter til norske utdanningsinstitusjoner må fagmiljøene bygge allianser og tilby utdanninger av høy internasjonal kvalitet. Utdanningsinstitusjonene bør tilby et bredt utvalg av engelskspråklige mastergradsstudier, samt engelskspråklige internasjonalt rettede studier på bachelornivå.

Utdanningsinstitusjonene og fagmiljøene må legge til rette for at internasjonale studenter får nødvendig informasjon til å gjennomføre studiene. Dette innebærer å dele informasjon på engelsk over nettsider, og bruke både norsk og engelsk i kommunikasjon med studenter.

Sett ut fra kompetansebehovene som det norske samfunnet står overfor, må det være et mål for både myndighetene og institusjonene at studenter fra utlandet ønsker å bli værende i Norge etter endt studie. Studenter fra utlandet må ha mulighet til å ta kurs eller emner som gir dem innføring i norsk språk og kultur. Innvekslingsstudenter skal tilbys kurs som gir grunnleggende norskkunnskaper, og gradsstudenter skal ha mulighet til å følge kurs og emner som gjør at de kan nå nivå B2 innen tre år. NSO støtter at det settes krav om at ansatte fra utlandet lærer norsk tilsvarende nivå B2 innen tre år etter ansettelse i fast stilling, forutsett at språkkursene er kostnadsfrie og inkluderes i den ansattes arbeidsplan.

Stipendiater og postdoktorer som er i Norge for en begrenset periode skal ikke bli pålagt å ta del i språkundervisning, men bør tilbys kurs på samme måte som andre ansatte fra utlandet.

### 4.4 Kulturelt mangfold og inkludering

Internasjonale perspektiver fra både ansatte og studenter bidrar til å gjøre undervisning og forskning i Norge mer mangfoldig. På lik linje, er det viktig at høyere utdanning er relevant for den lokale konteksten og tilpasset lokale behov og tradisjoner.

For å sikre et bredere mangfold i norsk akademia må myndighetene legge til rette for at utdanningsinstitusjonene tjener på å opprette utdannings- og forskningssamarbeid med det globale sør. Fagmiljøene ved institusjonene må sikre at studentene blir kjent med et mangfoldig pensum som representerer ulike perspektiver. Urfolk og andre historisk undertrykte stemmer,

perspektiver og metoder skal spesielt fremmes, for å fremme en bredere og kritisk akademisk dialog. Myndighetene må sikre at kunnskapssystemer som tradisjonelt ikke er representert i academia kan styrkes og ivaretas gjennom forskning og utdanning.

Institusjonene må jobbe aktivt for å etablere og videreføre arenaer hvor norske og internasjonale studenter kan møtes, og institusjonene har et ansvar for å sikre at internasjonale studenter blir hørt i demokratiske prosesser ved institusjonene. Studentorganisasjoner må tilrettelegge for internasjonale studenters deltakelse i studentfellesskapet.

## **5. Internasjonalt akademisk samarbeid**

Som en del av et internasjonalt academia kan norske studenter, utdanningsinstitusjoner og myndigheter påvirke internasjonale prosesser tilknyttet utdanning, forskning og generell samfunnsutvikling. På samme måte blir norsk academia påvirket av internasjonale utviklinger på flere nivå.

### **5.1 Nordisk nivå**

Det er et stort potensial for styrket utdannings- og forskningssamarbeid på det nordiske nivået. Utdannings- og forskningssektorene i Norden må i større grad knyttes til en felles digital infrastruktur som tilrettelegger for enkel deling av informasjon, tekst og data. Det må tilrettelegges for økt mobilitet og flere treffpunkter mellom de nordiske landene, med utlyste midler som rettes mot styrking av nordisk utdannings- og forskningssamarbeid. Ansvar for å utvikle dette samarbeidet skal ligge på Nordisk råd og Nordisk ministerråd, samtidig som det enkelte lands myndigheter må ha utviklet politikk for hvordan de kan styrke nordisk utdannings- og forskningssamarbeid. Nordisk Ordförande Möte (NOM), samarbeidsforumet for de øverste nordiske og baltiske studentorganisasjonene, skal sikres observatørplass der det er relevant hos Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd. Det skal være en samlet nordisk studentstemme som skal kunne påvirke nordisk utdanningspolitikk.

### **5.2 Europeisk nivå**

Gjennom EØS-avtalen får norske aktører tilgang til EØS-midlene, samt viktige europeiske samarbeidsordninger som Erasmus+ og EUs rammeprogram for forskning og innovasjon. Erasmus+ har bidratt til å styrke studentmobiliteten i Europa, og Norge må forplikte seg til videre bidrag inn i ordningen. Rammeprogrammet for forskning og innovasjon styrker utdannings- og forskningssektoren, og myndighetene må tilrettelegge for at norsk akademia kan benytte seg av mulighetene som ligger i programmet. NSO mener Norge bør knytte seg nærmere til Europa og det europeiske samarbeidet. Norge bør delta mer aktivt på det europeiske nivået.

### **5.2.1 European Students' Union**

European Students' Union (ESU) representerer studentorganisasjonene i Europa. ESU skal involveres og medvirke i avgjørelser og prosesser som etableres rundt utdannings- og forskningspolitikk i Europa. ESU skal ha gode rammevilkår som sikrer stabil drift.

NSO mener at studentorganisasjonene som er medlem av ESU aktivt må arbeide for å fremme grunnleggende rettigheter som akademisk frihet og rett til utdanning. Dette er essensielt for å sikre at den europeiske studentstemmen kan samles rundt demokratiske prinsipper. ESU bør bruke sin makt som en samlet organisasjon til å påvirke studentorganisasjoner og styringsmakter som ikke følger nevnte prinsipper.

### **5.2.2 Det europeiske området for høyere utdanning**

Det europeiske området for høyere utdanning (EHEA) ble opprettet som en del av Bolognaprosessen, og har ledet til et europeisk kvalifikasjonsrammeverk som har reformert europeisk utdanning. Norske myndigheter må sikre at utdanningssystemet er tilpasset det europeiske rammeverket, gjennom jevnlig revidering av det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket. Myndighetene må også prioritere deltakelse i ministermøtene i Bolognaprosessen, og studenter må sikres plass i delegasjonen. Videre må studenter kunne delta i og påvirke samarbeidet gjennom *Bologna Follow-up Group* (BFUG).

### **5.2.3 Europeiske universitetsallianser**

Europeiske universitetsallianser kan bidra til å gjøre det lettere å ta et utenlandsopphold, og samkjøre utdanningstilbud som leder til større valgfrihet for studentene ved institusjonene. Samtidig vil alliansene kunne påvirke den enkelte institusjon, og deltakelse i alliansene vil kunne ha en effekt på utdanningstilbudet til norske studenter.

For å sikre at studenter er representert i alliansenes avgjørende organ, så må alle alliansene ha et eget studentråd, bestående av representanter valgt av og blant studentene. Studentrådet skal ha mulighet til reell påvirkning på beslutningsprosesser, og være representert i alliansens høyeste beslutningsorgan. Norske universiteter og høyskoler skal ta en ledende rolle i å fremme studentdemokratier i de ulike alliansene for å styrke studentinvolvering i Europa. Deltakelse i europeiske universitetsallianser skal ikke gå på bekostning av kvaliteten på utdanningstilbudet studentene mottar, eller gå på bekostning av studentfrivilligheten og -demokratiet på institusjonen.

#### **5.2.4 Europeisk fellesgrad**

NSO støtter utviklingen av en europeisk fellesgrad som automatisk vil kunne godkjennes i alle EØS-landene. En slik grad vil kunne styrke europeiske utdanningssamarbeid, og lede til flere studiemuligheter for europeiske studenter. Graden må være påkoblet og samsvare med det europeiske kvalifikasjonsrammeverket.

I utviklingen av en europeisk fellesgrad må det være et tydelig mål at graden skal være tilgjengelige for alle studenter. Dette innebærer at det ikke skal kreves studieavgift for å kunne ta graden, og det må utvikles et rettferdig opptakssystem. Det må etableres et europeisk kvalitetssikringsorgan som kan sikre at utdanningen opprettholder et høyt nivå av faglig kvalitet.

#### **5.3 Globalt nivå**

Den norske utdannings- og forskningssektoren må være aktiv i internasjonale samarbeid som strekker seg utover det europeiske området. Den globale studentstemmen må løftes, og sikres plass i organer som definerer global utdanningspolitikk. Norske studenter må ha muligheter for å møte postkoloniale perspektiver på norske utdanningsinstitusjoner og under utveksling.

Norske institusjoner og myndigheter må gjennomgående vurdere etiske forhold i samarbeid med internasjonale aktører. Samarbeid kan styrke akademisk frihet og bidra til bedre undervisning og forskning. Akademisk samarbeid kan derimot også legitimere institusjoner og regimer som aktivt motvirker internasjonal akademisk frihet. Norske utdannings- og forskningsinstitusjoner er en aktør i utenrikspolitikken, og institusjonene og myndighetene må være bevisst ansvaret som dette medfører. Den enkelte institusjon og akademiker må selv ta stilling til om akademiske samarbeid bidrar til å fremme demokrati og menneskerettigheter, eller i større grad bidrar til å legitimere undertrykkende regimer og menneskerettighetsbrudd. Sistnevnte skal avsluttes. Norske utdanningsinstitusjoner skal ikke samarbeide med institusjoner som bidrar til brudd på folkeretten.

Utdannings- og forskningssamarbeid kan gi tilgang til sensitiv informasjon og data som kan misbrukes. Utdanningsinstitusjonene må få tydelige retningslinjer fra myndighetene når det kommer til risikovurderinger og sikkerhetsrutiner rundt internasjonalt samarbeid. Institusjonene må aktivt arbeide for å sikre at undervisnings- og forskningsaktivitet ikke leder til ukritisk deling av informasjon eller sikkerhetsmessige risikoer for studenter og ansatte.

### **5.3.1 Studentrepresentasjon i internasjonalt samarbeid**

Utdanningsinstitusjoner deltar i et bredt spekter av internasjonale samarbeid, både gjennom formelle allianser og bilaterale partnerskap. Studentmedvirkning må sikres i alle disse, ikke bare i strukturerte universitetsallianser.

Institusjonene skal arbeide for at studenter er representert i styringsstrukturer for internasjonale samarbeid og prosjekter som påvirker deres utdanning og studiehverdag. Det er viktig at også samarbeidspartnere stiller krav til studentinvolvering i relevante beslutningsprosesser. Norske utdanningsinstitusjoner skal være en pådriver for å fremme studentdemokrati i internasjonale samarbeid og bidra til å styrke studenters innflytelse globalt.

### **5.3.2 Bistand og tilrettelegging for flyktninger**

Utdanning er et avgjørende verktøy for utvikling av rettferdige samfunn. Utdanningsbistand er en effektiv måte å yte bistand, fremme akademisk frihet og utjevne sosiale ulikheter, og norske myndigheter må prioritere bistandsmidler som er rettet mot utvikling av inkluderende og rettferdige

høyere utdanningssystemer. Myndighetene må styrke bevilgningene til utdanningsbistand, og tilrettelegge for at utdanningsinstitusjonene har mulighet til å drive solidarisk nettverks- og alliansearbeid.

Flyktninger og andre med behov for beskyttelse som kommer til Norge med akademisk bakgrunn, skal gis mulighet til å inkluderes i det akademiske fellesskapet og til å fullføre sine utdanninger. Det må tilrettelegges for dette på nasjonalt og institusjonelt nivå ved blant annet å gi unntak fra studieavgift for flyktninger, uansett opprinnelsesland, og sikre tilstrekkelig økonomisk støtte til studieutgifter.

### **5.3.3 Students at Risk**

Studenter er viktige endringsaktører i samfunnet, og står ofte i frontlinjen i kampen for menneskerettigheter og demokrati. "Students at risk" (StAR) er en ordning hvor studenter som har opplevd forfølgelse, trusler eller utestenging fra høyere utdanning på bakgrunn av sin aktivisme og kamp for menneskerettigheter og demokratisk endring, kan få mulighet til å fullføre utdanningen sin i et annet land.

Den norske StAR-ordningen må utvides med flere plasser i samsvar med behovet vi ser globalt. I tillegg må ordningen styrkes ved at det etableres flere tilbud for psykososial støtte og nettverksbygging som er tilrettelagt for disse menneskerettighetsforsvarerne. Lignende ordninger som StAR må etableres i flere land i Europa og globalt for å styrke beskyttelsen av studentaktivister. Videre må det etableres en StAR-ordning på et europeisk nivå for å koordinere ordningene på tvers av land i Europa. Ordningen skal ha sentral koordinering og må ha opptak gjennom hele året for å sikre rask støtte til utsatte studenter.

### **5.3.4 Det globale sør**

Å bidra til å tilgjengeliggjøre utdanning i det globale sør vil kunne føre til en styrket bærekraftig omstilling, å forhindre menneskerettighetsbrudd, og å sikre lik rett og mulighet til utdanning i større deler av verden. Norge og Europa har et særskilt ansvar for å bygge opp sterke utdanningsinstitusjoner i det globale sør, og å bygge opp under grunnleggende frihetskamper i



Norsk studentorganisasjon

Møllergata 39 / 0179 Oslo

Tlf: 22 04 49 70

E-post: [nso@student.no](mailto:nso@student.no)

[www.student.no](http://www.student.no)

akademia. Derfor vil samarbeid med institusjoner i området være et viktig virkemiddel for å sikre omstilling, frihet og trygghet, for alle som tar, eller ønsker å ta høyere utdanning i verden.

Samtidig er det ikke en selvfølge at det eksisterer tilstrekkelig undervisningsinfrastruktur eller utdanningstilbud i det globale sør. Land som Norge har et særskilt ansvar for å bidra i arbeidet med å opprette utdanningstilbud, eller å anskaffe nødvendig infrastruktur for å sikre kvalitet i utdanningene, i samarbeid med lokale aktører.